

Recenze

Škola srdce(m) – Waldorfské inspirace a proměny současné pedagogiky

Tereza Kaláčková

Keller, Godi. *Škola srdce(m) – Waldorfské inspirace a proměny současné pedagogiky*. Malvern: Praha, 2018, 125 s. ISBN: 978-80-7530-130-7

Publikaci *Škola srdcem* můžeme považovat za naučnou a odbornou knihu, která je určena komukoliv, tedy jak pedagogům, rodičům, lidem, kteří chtějí lépe pochopit waldorfskou školu nebo právě přečtením knihy se u nich zájem o tuto formu alternativního vzdělávání probudí. Cílem publikace není šíření obsahu a struktury waldorfských škol, ale spíše nastínění její filosofie a její hlubší pochopení. Kniha je členěna do jedenácti na sebe logicky navazujících kapitol. V první kapitole autor poukazuje na waldorfský širší pohled na člověka, zabývá se tím, co definuje člověka, svět, vysvětluje, jak se dřívější pojetí světa proměnilo v současný materialismus a redukcionismus a pro úplné laiky přidává také vysvětlení ústředního pojmu waldorfské pedagogiky – duchovní antroposofie.

V druhé kapitole autor polemizuje o strachu a důvěře a jejich vzájemné souvislosti. Dovolím si zde krátkou citaci: „Mám své dítě naučit, že svět může být nespolehlivý a drsný. Nebo jej mám za všech okolností chránit?“ (Znalostí dětí a poznáním jejich vývoje se zabývá další kapitola, v níž autor přináší také tři aspekty, které je nutné dodržet, abychom mohli děti zkoumat a pozorovat. V další kapitole zaměřené na žáky je kladen důraz na učitelovu znalost dětí a poznání jejich vývoje, jelikož je to naprosto klíčové. Další část knihy se věnuje myšlení a jeho vývojovým fázím, autor zde vysvětluje proměnu myšlení v jednotlivých věkových obdobích a objasňuje čtenáři tři hlavní fáze vývoje myšlení ze Steinerovy pedagogiky. V kapitole zaměřující se na smysly čtenáře možná překvapí jiné pojetí než standardních pět smyslů, jež se učíme ve škole (chuť,

zrak, čich, hmat a sluch), Keller zde totiž vychází ze Steinerovy teorie smyslů z roku 1916. V šesté kapitole se pomocí náboženství a prvotního hříchu autor zabývá podstatou člověka a jeho biologickým vývojem, poukazuje na vnímání sebe sama. V následující části publikace autor hovoří obecně o pedagogice v návaznosti na proměny jedincova myšlení během jeho vývoje. Přináší „waldorfský“ pohled na předškolní žáky, definování školní zralosti i období puberty. Za nejsilnější myšlenku této kapitoly považují, že učitel by měl být pro dítě dobrým příkladem. Keller nabízí také propojení mezi denními návyky, denním rytmem a posilováním vůle. O povolání učitele pak v další části publikace autor uvažuje jako o umění, kde učitel nejen musí přinášet žákům učivo, které je něčím novým, ale musí mít i společenské dovednosti. V práci učitele spatřuje Keller na prvním místě znalost dítěte a teprve potom odborné znalosti vyučovaného předmětu, metodické a technické aspekty. V posledních dvou kapitolách je pozornost zaměřena na rodiče a spolupráci mezi rodičem a školou. Autor apeluje na důležitost dobrých a vřelých vztahů mezi rodiči a školou, jejich vzájemné podpory a také na to, že rodiče by měli pochopit, co je srdcem školy, kterou dítě navštěvuje. Na konci knihy je umístěno závěrečné slovo autora, které bych shrnula citací: „*Domnívám se, že v našem vyučovacím procesu nelze jít vpřed, pokud rodiče nebudou hrát roli aktivních, vřelých a chápatelých partnerů. Co nejsrdčeji vás tedy zvu k této spoluúčasti.*“ (s. 125)

Škola srdcem tedy přináší pohled na waldorfskou pedagogiku očima waldorfského učitele s letitou praxí. Teoretické poznatky jsou doplněny mnohými příklady z praxe. Kniha je koncipována tak, aby byl při jejím čtení obohacen a osloven každý čtenář.

Kontakt:

Mgr. Tereza Kaláčková
Pedagogická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci
Žižkovo náměstí 5, 771 40 Olomouc
E-mail: t.kalackova@seznam.cz